HE 154/2018 vp

Olemme lemmikki-ja akvaariokaupan-alan asiantuntijoina huolestuneina kiinnittäneet huomiomme uudistuvan eläinsuojelulain esitykseen piilotettuihin suunnitelmiin koskien eläimistä tehtävää positiivilistaa ja sokeaa täyskieltoa akvaariossa pidettävien kalalajien pyytämiseen luonnosta. Nämä molemmat ehdotukset vaativat ehdottomasti huomionne, sillä toteutuessaan ne aiheuttavat huomattavasti enemmän haittaa kuin hyötyä – ennen kaikkea eläimille ja luonnolle.

KOHTA 1: POSITIIVILISTA

Lakiin kaavaillaan asetuksella säädettäväksi seura- ja harrastuseläimille ns. positiivilistaa. Tämä selviää esityksen sivulla 36 alkavassa tekstissä:

> *Eläinlajien pitoa koskevat rajoitukset*
> *……*
> *Tuotantoeläiminä, sirkuseläiminä tai kiertävissä eläinnäyttelyissä pidettävistä eläinlajeista säädettäisiin lain liitteessä 1. Liitteessä lueteltaisiin ne nisäkäs- ja lintulajit, joita tällä hetkellä pidetään tuotantoeläiminä tai tarhataan tuotantotarkoituksiin. Muiden eläinten, kuten kalojen tai selkärangattomien eläinten pitoa tuotantoeläimenä ei tässä vaiheessa rajoitettaisi. Sirkuksissa ja kiertävissä eläinnäyttelyissä pidettävien eläinlajien listalla olisi pääsääntöisesti kesyeläimiä.* ***Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin niistä eläinlajeista, joita voidaan pitää seura- ja harrastuseläiminä****. Eläinlajilistoja voitaisiin täydentää tai sieltä voitaisiin poistaa eläinlajeja eri lajien pidosta kulloinkin saatavilla olevan tieteelliseen näytön tai käytännön kokemuksen perusteella. Tarkastelussa tulisi ottaa huomioon ajantasainen tieteellinen tieto eläinlajien tarpeista, hoidosta ja pito-olosuhteista.*
> *Käytännön kokemukset eläinten pidosta esimerkiksi muissa maissa voitaisiin myös ottaa tarkastelussa huomioon. Myös kansalaisille ja sidosryhmille varattaisiin mahdollisuus laatia ehdotuksia eläinlajien lisäämiseksi tai poistamiseksi listoilta.*

LINKKI:

https://mmm.fi/documents/1410837/6017006/Luonnos_Hallituksen+esitys+laiksi+el%C3%A4inten+hyvinvoinnista_+21.12.2017.pdf/b8bca450-95a8-463e-bfe0-78135f0dc679/Luonnos_Hallituksen+esitys+laiksi+el%C3%A4inten+hyvinvoinnista_+21.12.2017.pdf.pdf

Tämä ns. positiivilista luettelisi ne seura-ja harrastuseläinlajit, joita Suomessa jatkossa olisi laillista pitää lemmikkinä, tehden monista jo tutuistakin lemmikkilajeista "laittomia". Kyseisen listan toteutuminen väistämättä tarkoittaisi, että nykyinen lemmikkieläinlajisto pienenisi.

POSITIIVILISTA VAARANTAISI ELÄINSUOJELUN JA LEMMIKKIHARRASTUKSEN
Toteutuessaan positiivilista aiheuttaisi lemmikkiharrastuksen vähentymistä. Tämä olisi eläinsuojelun kannalta erittäin vahingollista. Mitä useammalla ihmisellä on lemmikkieläin ja sitä kautta tietoa eläimistä ja ymmärtäväisempi asenne eläimiin, sen parempi eläinsuojelun kannalta.

POSITIIVILISTA HEIKENTÄISI ELÄINTEN HOIDON TASOA

Harrastajamäärän pienentyessä pienentyy myös tiedonsaanti eri lajien hoidosta. Tiedon vähentyessä vähentyisi eläinten oikeanlainen hoito.

Tämän lisäksi jo maassa olevien eläinten omistajat eivät uskaltaisi käyttää eläinlääkäripalveluita "laittomille" eläimilleen, vaan eläimet jäisivät ilman eläinlääkärin hoitoa. Tästä on jo näyttöä Norjasta, jossa matelijoiden pito lemmikkinä kiellettiin vuonna 1977. Tästä huolimatta Norjassa on arvioitu olevan noin 100 000 matelijaa lemmikkinä. Nyt Norjassakin on myönnetty, että kyseisestä laista on enemmän haittaa kuin hyötyä, ja vuonna 2017 maa osin jo purki kyseisen lain. (LINKKI)

POSITIIVILISTA TOISI SUOMEEN HUOMATTAVAN MÄÄRÄN TYÖTTÖMYYTTÄ

Suomessa on n. 250 lemmikkieläinalan liikettä, joissa n. 1000 työntekijää tekee vuosittain n. 1,5 miljoonaa työtuntia. Tästä ajasta valtaosa on asiakkaiden neuvontaa, eli parasta mahdollista ennaltaehkäisevää eläinsuojelutyötä.

Positiivilista vähentäisi eläinharrastajien – asiakkaiden – määrää, ollen alan yrittäjille taloudellinen katastrofi. Jo pelkästään tästä seuraisi huomattava määrä työttömyyttä. Lisäksi muut alaan vaikuttavat yritykset (eläinlääkärit, maahantuojat, kuljetusala ym) toisivat työmäärän vähetessä oman osuutensa työttömien joukkoon.

POSITIIVILISTA AIHEUTTAISI ELÄINTEN SALAKAUPPAA

Laaja lajivalikoima mahdollistaa laajasti eri lajien kasvatuksen. Tämä on äärimmäisen tärkeää, kun huomioidaan, että lajien luonnollisten elinalueiden vaarantuessa on harrastajien tekemä kasvatustyö ensiarvoisen tärkeää lajien säilymisen kannalta - erityisesti terraarioeläinlajeista puhuttaessa. Jos lajeja ei saa laillisesti pitää, ei niitä myöskään kasvateta. Jos lajeja ei kasvateta, astuu näyttämölle salakauppa. Tällä olisi huomattava negatiivinen vaikutus lajien luonnon populaatioihin. Eläinten kuljetuksista tulisi epäeettisiä. Pimeät markkinat eivät maksa veroja eivätkä noudata kuluttajansuoja- tai eläinsuojelulakia. Pimeät markkinat eivät myöskään kunnioita CITES- ja EU-lajilistoja, joilla säädellään eläinlajien kaupankäyntiä. Positiivilista uhkaisi useiden lajien säilymistä luonnossa ja tekisi turhaksi sen eläinsuojelutyön, joka tällä saralla on jo saavutettu.

POSITIIVILISTAN LUOMINEN, YLLÄPITO JA SEURANTA ERITTÄIN HAASTELLISTA

Suomen luonnonsuojelulaki, EU:n lajilistat ja CITES-lainsäädäntö jo nyt tarkasti säätelevät eri lajien pitämistä lemmikkinä. Tekisikö positiivilista nämä turhiksi? Tulee huomioida, miten positiivilista luotaisiin. Onko listan luojien mahdollista tutustua satoihin, kenties tuhansiin eläinlajeihin ja määritellä mikä niistä soveltuu lemmikiksi ja mikä ei. Millä perusteella lajit arvioitaisiin? Olisiko mahdollista, että päätöksiin vaikuttaisivat henkilökohtaiset mieltymykset: voisiko käärmeitä pelkäävä valita listalle omasta mielestään vastenmielisiä eläimiä? Voisiko resurssien puutteessa listalta jäädä puuttumaan täydellisesti lemmikiksi soveltuvia lajeja?

KOHTA 2: AKVAARIOKALOJEN LUONNONKANTOJEN KIELTÄMINEN

Esityksen sivulla 72 alkavassa lausekkeessa kerrotaan:

> *Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin myös rajoittaa suoraan luonnosta elätettäväksi otettujen selkärankaisten eläinten pitoa seura- ja harrastuseläimenä. Luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten elätettäväksi ottaminen seura- ja harrastuseläimiksi olisi ehdotuksen 28 §:n nojalla kiellettyä. Säännös koskisi kuitenkin vain Suomen luonnossa eläviä eläimiä. Seura- ja harrastuseläimiksi tuodaan ulkomailta eläimiä, jotka on pyydystetty suoraan luonnosta esimerkiksi Afrikasta tai Etelä-Amerikasta. Luonnonvaraisten eläinten elätettäväksi ottamiseen liittyy usein hyvinvointihaittoja, koska eläimet eivät ole tottuneet vankeudessa elämiseen. Esimerkiksi papukaijojen pyydystämiseen luonnosta liittyy merkittäviä riskejä lintujen hyvinvoinnille ja pyydystettyjen lintujen kuolleisuus voi olla varsin suuri. Myös merkittävä osa akvaariokaloista pyydystetään suoraan luonnosta. Lähempi tarkastelu sen suhteen, mitä eläimiä tai eläinlajeja rajoitusten tulisi koskea, olisi tarkoituksenmukaista tehdä asetustasolla samalla kun tarkastellaan seura- ja harrastuseläiminä pidettävien eläinlajien kirjoa.*

LINKKI:

https://mmm.fi/documents/1410837/6017006/Luonnos_Hallituksen+esitys+laiksi+el%C3%A4inten+hyvinvoinnista_+21.12.2017.pdf/b8bca450-95a8-463e-bfe0-78135fodc679/Luonnos_Hallituksen+esitys+laiksi+el%C3%A4inten+hyvinvoinnista_+21.12.2017.pdf.pdf

Akvaariossa pidettävien kalalajien luonnonkantojen kielto vaikeuttaisi akvaarioharrastusta, monien kalalajien luonnonkantojen hoitoa, sekä aiheuttaisi useita muita eläin-ja luonnonsuojelullisia ongelmia.

KALALAJIEN TASAPAINO LUONNOSSA VAARANTUISI
Valvotusti tehty, säädelty pyynti ei pienennä luonnonkantaa. Päinvastoin pyytäminen luonnosta tukee paikallisen kalakannan terveyttä ja monipuolisuutta. Hoidettu kanta tarkoittaa, ettei yksittäinen kalalaji pääse valtaamaan elinaluetta, vaan luonnon monimuotoisuus pysyy vahvana.

KALOJEN PYYNTI ANTAA PAIKALLISILLE SYYN LUONNONSUOJELUUN
Paikalliselle väestölle akvaariokalat ovat merkittävä tulonlähde ja syy suojella sademetsää ja paikallista vesistöä. Jos kalojen pyynti lopetetaan, elinkeino hankitaan vaikkapa raivaamalla sademetsät pelloiksi tai rakentamalla jokeen vesivoimala, aiheuttaen paikalliselle luonnolle mittaamatonta vahinkoa.

KALOJEN KULJETUSMETODIT NYKYAIKAISIA
Luonnosta pyydetyillä kaloilla on keskimäärin pienempi hiilijalanjälki kuin viljellyillä. Kalojen kuljetusmenetelmät ovat kehittyneet niin laadukkaiksi, että luonnonkantaisten kalojen kuljetukset eivät rasita kaloja sen enempää, kuin viljeltyjenkään kalojen.

LUONNONKANNAT VAHVISTAVAT JALOSTETTUJA KANTOJA
Luonnonkannat ovat evoluution jalostamia, terveitä ja elinvoimaisia, joten ne vahvistavat viljeltyjä kantoja. Luonnossa kalat ovat jatkuavsti petojen, vesiolojen vaihteluiden, loisien ja muiden vaarojen uhkaamia – sen sijaan akvaarion valvotuissa oloissa kalojen on mahdollista elää huomattavasti vanhemmiksi kuin luonnossa.

UHKANA SALAKAUPPA
Luonnonkantojen pyynnin kielto veisi kalojen kaupan maan alle. Kuljetukset muuttuisivat epäeettisiksi, seuranta katoaisi, eläinsuojelu häviäisi tässä eniten.

LINKKEJÄ:

Papukaija.fi-sivuston perustaja, Suomen eksoottisten eläinten harrastajayhdistysten liitto ry:n puheenjohtaja ja Lemmikkilinnut Kaijuli ry:n hallituksen jäsen Jarmo Tuutti kommentoi blogissaan positiivilistan haasteita:
http://www.papukaija.fi/blogi/kieltolaki-ei-ole-ratkaisu-elainten-hyvinvointiongelmiin

Helsingin Akvaarioseura ry:n ja Ciklidistit ry:n vuonna 2014 julkaisema artikkeli "Suomeen järkevä eläinsuojelulaki. Akvaariokaloja ei tarvitse kieltää" :
http://www.ciklidistit.fi/wp-content/uploads/2014/02/Esite-Akvaariokaloja-ei-tarvitse-kielt%C3%A4%C3%A4.pdf

Project Piaba on hanke Amazonilla, Rio Negron sivujoella. Se tutkii kestävän kehityksen akvaariokalojen pyyntiä ja sen vaikutusta ympäristöön. Hanke on erittäin tunnettu ja se on toiminut kannusteena useisiin muihin vastaaviin hankkeisiin ympäri maailmaa.
https://projectpiaba.org

Tietoa kalojen luonnosta pyydystämisestä: Wild caught ornamental fish - The trade, the benefits, the fact: https://www.ornamentalfish.org/wp-content/uploads/Wild-caught-ornamental-fish-the-trade-the-benefits-the-facts.pdf

Belo Monten pato on erinomainen esimerkki siitä, mitä voi seurata, kun kalojen luonnosta pyydystäminen lopetetaan.
https://www.lifegate.com/people/news/diga-belo-monte-fish-turtles